

דבר העורך המשותף (2)

ד"ר יחיאל בהט

גישור ופישור: הפרטה ולחץ מתון (במקום מכתב למערכת)

ברגשות מעורבים בחרתי בנושא החוברת הנוכחית, כעורך הקבוע של כתב העת "שערי משפט", הפעם לצד חברתי, דר' אורנה דויטש. בניגוד אליה, הנושא אינו בתחום מומחיותי. על כן אני מרשה לעצמי, באופן חד-פעמי, לנצל את הפרבילגיה של עורך, ולהביע את רגשותי האישיים בנושא, שאני מודה שאינם סדורים ומלומדים. אני רואה בכך מעין מכתב של קורא מגיב למערכת. היתרון היחיד שלי על קורא מצוי הוא בכך שאני קראתי את המאמרים לפני פרסומם, וכך יכול אני להגיב עליהם בלי להמתין לגיליון הבא.

אזרחי ישראל משלמים הרבה עבור ביטוח רפואי, אולם למדו לחשוב, שכאשר יש להם בעיה רפואית רצינית, עדיף לפנות למומחה באופן פרטי. כמובן, המומחה הפרטי הטוב נגיש יותר לעשירים. האזרחים משלמים גם עבור מערכת משפטית יקרה. אולם העשירים והחזקים והחברות הגדולות למדו שלעתים נוח ויעיל יותר לפנות למערכת אלטרנטיבית פרטית. בורות, גישור וכדומה,¹ לאו דווקא בתעריפים "רשמיים" כשמדובר במומחה מדרגה ראשונה. כדי למלא אחר הצרכים, ראינו לאחרונה גם ניסיון להקים למערכת הבוררות מסגרת ערעור חליפית. למעשה זה תהליך צפוי ולא מפתיע. תואם תהליכים מקבילים של הפרטה בתחומים שונים של חיינו. אפילו את הביטחון התחלנו להפריט.

מעניינת ההמלצה החמה של ראשי המערכת המשפטית, שמקדמים בחריצות את ההפרטה על ידי הגישור. לטעמי, יש בכך קריאה לציבור המתדיינים ועורכי דינם: עזבו אותנו. יש דרכים יעילות יותר. אנחנו גם עמוסים, כידוע. הרבה מטובי שופטינו עזבו אותנו לאחרונה והפכו בוררים (אולי תפנו אליהם?) אנחנו פה בשביל הלכות חשובות. בחיי היום-יום, מי שיכול - שיסתדר בלעדינו.

מאמרה של פרופ' סמדר אוטולנגי בחוברת זאת מעלה הרהורים נוגים לגבי החשש שחקיקת הגישור תמאס עלינו את מוסד הגישור, המבורך כשלעצמו. תחושה קשה חש כל מי שהיה צד

---

1 יסלחו לי המומחים על כריכתם כאן ביחד. אני יודע את ההבדלים בין בורות, פשרה וגישור. כרגע אינני נזקק להם.

למהלך העגום של הסכמה לגישור כדי לצאת ידי חובה: אנחנו משתפים פעולה. עברנו גם את זה. אפשר להתקדם במשפט?

אני, בניסיוני הצנוע בהתדיינות משפטית, הגעתי כבר מזמן למסקנה, כי במקרים רבים כדאי להתפשר ולהידבר. כאדם בוגר מעולם לא חשבתי - ויסלחו לי חסידי הדרכים האלטרנטיביות - שאני זקוק לצד שלישי שיפשר או שיגשר. אני ער בעצמי לחולשות הטיועונים שלי ולאפשרות שאפסיד. אני ער לכך שאולי אפסיד גם בשל חולשות המערכת המשפטית, הטבועות וגם האנושיות. אם כבר הגעתי למעמד העגום של צורך בהכרעה שיפוטית של ממש, סברתי שאני זקוק לשופט. שופט טוב שגם יגלה עוז ויכריע. ודאי אינני זקוק למערכת שתשלח אותי למישהו אחר.

עד כאן לגבי שילוחי למגשר. אולם דעתי גם איננה נוחה לרוב מהשופט המפשר. אותו שופט שכבר עברנו כברת דרך אתו, והוא לוחץ עלי להתפשר. לעתים הוא הופך את אולם בית המשפט לשוק. וכשאני מתמקח (במיוחד כשהוא רחוק לדעתי מהבנת טווח הפשרה הראוי), הוא נרתע. נזכר שהוא שופט רם ונישא. מכריז שבית המשפט איננו שוק. שיחליט!

אבל אני רק עורך ואורח בנושא החוברת הזאת, הדיוט גמור. על כן אני מצטרף לדברי חברתי לעריכה, ומסיר את הכובע בפני המומחים שמאמריהם מובאים להלן.

ד"ר יחיאל בהט, עו"ד
עורך משותף

החוברת הבאה המתוכננת: דת ומדינה.
הקוראים מוזמנים להעביר מאמרים קצרים שיעברו בדיקה בידי מומחים, שיפוט (וגישור?).